

BRAK CIEMNOŚCI TO STRACH

Iwo Kondefer

Narratorka: Anna Jurkiewicz

Konsultacja merytoryczna: Martyna Jankowska-Jarek

Produkcja: Weronika Wolska, Iryna Burblis, Natalia Cyrzan

Projekt powstał w ramach rezydencji artystycznej projektu

Turning the Tide, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej

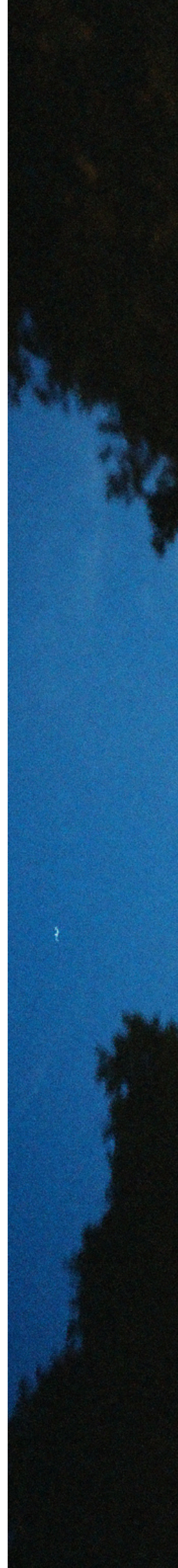
(Creative Europe).

Obserwuję ciemne punkciki szybko poruszające się po niebie i nad taflą wody. Jeden kręci w powietrzu znak nieskończoności. W ręku trzymam telefon z doczepioną czerwoną kostką. Pozwala mi ona „usłyszeć” i nagrać sygnały echolokacji nietoperzy, które są poza zakresem słuchu człowieka. Brzmiały jak ptasie świergoty, ale są jakby przesunięte w tonacji, dziwne i hipnotyzujące. Nagrania wykorzystam później w pracy 2025.

Moja relacja z oruńskimi nietoperzami jest intymna, mimo że żadnego z nich nie spotkałem z bliska. Słyszę je dzięki nakładce na smartfona. Uczę się ich wyglądu dzięki Wikimedia commons. Przekopuję się przez dziesiątki artykułów naukowych, by lepiej je poznać. Nie czuję jednak tych barier, jako coś negatywnego.

Intymność bez bliskości to „obecność bez zakłócania życia stworzeń, które animują projekt”*. Tak Donna Haraway opisuje artystyczne praktyki, które zbliżają nas do więcej-niż-ludzkiego świata bez zakłócania jego życia.

* Donna J. Haraway - „Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene”, Duke University Press

W „Brak ciemności to strach” staram się wyobrazić sobie okolice Parku Oruńskiego z perspektywy nietoperzy. Wybrałem cztery punkty w czasie. 1978 r. czyli moment wyłączenia Zbiornika Wody Stara Orunia z użytku. Dziś jest to jedno z największych siedlisk nietoperzy w Polsce Północnej. Opowiadam też o rewaloryzacji Parku z perspektywy nocka rudego (2015 r.) i moich obserwacjach nietoperzy (2025 r.). Przygotowałem również historię z przyszłości (2040 r.), w której ukazuję perspektywę nietoperzy i ludzi na dramatyczne skutki kryzysu klimatycznego. Te ćwiczenia z nie-ludzkiej obserwacji są dla mnie lekcją z międzygatunkowych napięć, o których często nie mamy nawet świadomości.

Kiedy w nocy obserwuję latające ciemne punkty, staram się nie myśleć o podobieństwach. Nie chcę, żeby o tym była ta i inne moje relacje. Mój proces „intymności bez bliskości” to m.in. nauka, że relacje wydarzają się w byciu różnym, tajemniczym, dziwnym.

LACK OF DARKNESS IS FEAR

Iwo Kondefefer

Narrator: Anna Jurkiewicz / Scientific Consultation: Martyna Jankowska-Jarek / Production: Weronika Wolska, Iryna Burblis, Natalia Cyrzan / The project was created as part of the artistic residency of the Turning the Tide project, co-funded by the European Union (Creative Europe).

I watch the dark spots, swiftly darting across the sky and above the water surface. One of them traces the symbol of infinity in the air. In my hand, I'm holding my phone with a red die attached to it. It allows me to “hear” and record echolocation signals transmitted by the bats, which are beyond the human hearing range. They sound like birdsong, but with their tone shifted, weird and hypnotizing. I will later use these recordings, in my work in 2025.

My relationship with the bats of Orunia is quite intimate, even though I have not met any of them from up close. I can hear them thanks to an attachment on my smartphone. I've learned what they look like from Wikipedia commons. I dig through dozens of scientific papers to get to know them better. However, I don't see these barriers as a negative.

Intimacy without proximity is "a presence without disturbing the critters that animate the project"*, as Donna Haraway describes these artistic endeavors, which bring us closer to the more-than-human world without disturbing its life.

In "Lack of darkness is fear." I try to imagine the area of the Orunia Park from the bats' point of view. I chose four points in time. 1978: the moment when the Stara Orunia Water Reservoir was decommissioned. Today it's one of the largest bat habitats in Northern Poland. I also speak in length about the renovation of the Park from the point of view of the Daubenton's bat (2015), and my own observations of bats (2025). I have also prepared a story from the future (2040) in which I present the perspective of bats and humans on the catastrophic consequences of climate change. These exercises in non-human observation are for me a lesson about interspecies tensions, of which we are often completely unaware.

Each night I watch the flying dark spots, and I try not to think about the similarities. I don't want mine or other accounts to focus on them. My process of "intimacy without proximity" is, among others, a lesson, that relationships are about being different, mysterious, and weird.

Translated by Martyna Łysakiewicz

* Donna J. Haraway - „Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene”, Duke University Press

